

ข่าวบาติเปย์

ปีที่ ๓๕ ฉบับที่ ๘๘๗๕ วันเสาร์ที่ ๑๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๒๖

การปลูกหอมแดง
กรองทอง จันทร
สถาบันวิจัยพืชสวนกรมวิชาการเกษตร

หอมแดงเป็นพืช ผักที่นิยม รับประทาน
ทั้งในรูปสด และแปรรูปหรือใช้ประกอบการ
ปรุงอาหารหอมแดงมีกลิ่นฉุนและมีคุณค่าทาง
อาหารแก่ร่างกายของมนุษย์ เช่น มีโปรตีน
คาร์โบไฮเดรต แคลเซียม ไรโบฟลาวิน
เป็นต้น ปริมาณธาตุอาหารและแร่ธาตุนั้นๆ
จะขึ้นอยู่กับระยะ การเก็บเกี่ยว หอม แดงและ
ระยะเวลาที่เก็บรักษาหอมแดง

หอมแดงเป็นพืชไม้ล้มลุก เนื้ออ่อนประ
เภทคาบปี สามารถปลูกพืชได้ด้วยการใช้หัว
หอมแห้งที่เก็บรักษานานตั้งแต่ ๒-๖ เดือน
ซึ่งปกติแล้วหัว หอม แห้ง จะเก็บนาน ไม่เกิน
เดือน จะงอกแทงใบอ่อนถ้าไม่ปลูกลงดิน และ
จะผ่อแห้งหมดทั้งหัวและรับประทานไม่ได้ หัว
หอมกอหนึ่ง ๆ ซึ่งปลูกจาก๑ หัวจะเติบโตและ
ให้หัวประมาณ ๒-๑๐ หัว แล้วแต่สภาพดิน
ฟ้าอากาศและการดูแลรักษา

กรมวิ ชา การ เกษตร ขอ แนะนำ
พันธุ์ ของหอมแดงที่พบ ใน ท้องตลาด
ปัจจุบันมีอยู่ 2 พันธุ์ ดังนี้คือ

๑. หอมแดง พันธุ์ เมือง ภาคเหนือ
หรือที่คนภาคเหนือเรียกว่า หอมบัว เป็นหอม
แดงที่มีเปลือกนอกสีเหลืองปนส้ม ขนาดหัว
ปานกลางและมีลักษณะกลมรี มีส่วนสูงมาก
กว่าส่วนกว้าง ๑ หัวสามารถแยกได้ ๒-๓
กลีบกลีบก็ไม่ฉุนจัดรสหวานถ้าปลูกก็ใช้หอม
ทำพันธุ์ ประมาณ ๒๐๐-๒๕๐ กิโลกรัม ต่อ
ไร่ ปลูกระยะ ๒๐ คูณ ๒๐ เซนติเมตร ขนาด
หัวหอม ๑/๒ คูณ ๑/๒ คูณ ๑/๒ ซม. ๓ ปลูก
๑ หัว ให้ผลผลิตได้ ๕-๘ หัว ต่อหลุม หรือ
กอ อายุ ๕๐ วัน เก็บเกี่ยวผลผลิตสดต่อไร่ประ
มาณ ๓,๐๐๐ กิโลกรัม ต้นหอมแดงพันธุ์นี้
ไม่มีดอกและเมล็ด เมื่อเก็บ รักษาไว้ มี เปอร์เซ็นต์
แห้ง ผ่อ เน่า เสียหายมากถึง ๖๐%
หอมพันธุ์นี้นิยมรับประทานในแถบภาคเหนือ
มากและราคาค่อนข้างสูงกว่าหอมอีกพันธุ์หนึ่ง
ได้เคยนำมาทดลอง ปลูก ใน ฤดูฝน ปรากฏว่า
หอมพันธุ์นี้แก่เร็วอายุ ๕๕ วันก็เก็บเกี่ยวได้
และลงหัวไว้มาก ทั้งนี้เป็นเพราะสภาพดินฟ้า
อากาศ คือมีช่วงแสงแดดยาวนานเกินความ
ต้องการของหอมและอุณหภูมิค่อนข้างสูง จึง
ทำให้การเจริญเติบโตไม่ติดผลผลิตต่ำขนาดและ
คุณภาพของหัวหอมต่ำมากผลผลิตสดประมาณ
๒๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ไม่น่าพอ
ใจและไม่คุ้มทุน เกษตรกรจึงปลูกเพียงปีละ
๑ ครั้งเฉพาะฤดูหนาวเท่านั้นและปลูกพอเก็บ
ไว้รับประทานตลอดปี

๒. หอมแดงพันธุ์ บางช้าง หรือ
เรียกว่าหอมแดงศรีสะเกษ เป็นหอมแดงที่มี
ลักษณะสีและขนาดของหัวแตกต่างจากพันธุ์
แรกอย่างชัดเจน คือมีลักษณะหัวกลม ส่วน
กว้างมากกว่าส่วนสูง สีเปลือกนอกสีม่วงปน
แดง เปลือกหนาและเหนียวกว่าขนาดหัวใหญ่
กว่า สม่ำเสมอกว่า ๑ หัวจะมี ๑-๒ กลีบ
กลีบฉุนจัด รสหวาน แตกกอและลงหัวช้า
กว่าหอมบัวเล็กน้อย ใช้พันธุ์ ปลูก ๒๐๐-๓๐๐
กิโลกรัมต่อไร่ แล้วแต่ขนาดของหัวหอม
ปลูกระยะ ๒๐ คูณ ๒๐ ซม. ยกแปลงสูงจาก
พื้นที่ ๒๐ ซม. แล้วคลุมหลังแปลง
ด้วยฟางข้าวแห้งปลูกหลุมละ ๑ หัว ให้
ผลผลิตหลุมละ ๘-๑๐ หัว ขนาด
๑ คูณ ๑ คูณ ๑ ซม. ๓ หรือใหญ่กว่าเล็กน้อย
ขนาดหัวทั้งหมดค่อนข้างสม่ำเสมอดีกว่า หอม
บัว อายุแก่จัด ๑๐๐ วัน ขึ้นไปผลผลิตสดต่อ
ไร่ประมาณ ๕,๐๐๐ กิโลกรัมการเก็บรักษาจะ
มีเปอร์เซ็นต์แห้งประมาณ ๓๐-๔๐ % แล้ว
แต่ความแก่ของหอมแดงที่เก็บเกี่ยว นั้น คือถ้า
ปล่อยให้แก่จัดจะมีเปอร์เซ็นต์ ลดลง น้อยกว่า
ที่ไม่แก่จัด หอมแดงบางช้างนี้มีดอก และให้
เมล็ดในฤดูหนาวมากที่สุด จึงต้องหมั่นตรวจ
ดูแลเด็ดทิ้งให้หมด เพราะถ้าไม่เด็ดทิ้งจะทำ
ให้ขนาดหัวเล็กลง การแตกกอหรือจำนวน
หัวน้อยลง เนื่องจากต้องส่งน้ำและอาหารไป
เลี้ยงดอกและเมล็ด

การปลูกหอมแดงทำได้ 2 แบบคือ

๑. โดยใช้เมล็ดหอมแดงที่แก่จัด
แห้งสนิทและเก็บรักษาให้แห้งตัวอยู่ระยะ
หนึ่ง มาทำการเพาะโดยหว่านหรือโรยเป็น
แถว และคอยดูแลเลี้ยงกล้าหอมที่งอกจาก
เมล็ด โดยรดน้ำเข้าเย็นทุกวันจนโตได้ขนาด
ลำต้นครึ่งเซนติเมตร จึงนำไปย้ายปลูกลง
แปลงที่เตรียมไว้ กล้าหอมแดงอายุประมาณ
๓๐-๔๐ วันจึงย้ายปลูกได้

๒. โดยใช้หัวหอมแดงที่แก่จัดแห้ง
สนิทเก็บรักษาไว้อย่างน้อย ๒ เดือน ไม่
เกิน ๖ เดือน ซึ่งหัวหอมที่เก็บไว้นี้จะเริ่มมี
บางหัวแทงต้นอ่อน ใบอ่อน วิธีนี้เกษตรกรมัก
นิยมปลูกและทำกันมานาน เมื่อเตรียมทุก
อย่างแล้ว เกษตรกรควรเกลี่ยกลบหน้าดินให้
เรียบรื้อยหัวทั้งแปลง แล้วจึงทำการปลูกโดย
กำหนดให้ระยะหลุมห่างกัน ๒๐ คูณ ๒๐ เซน
ติเมตรควรปลูกเป็นแถว เพื่อสะดวกในการ
ปฏิบัติดูแลรักษาโดยนำส่วน โคนหรือ ที่มีราก
จุ่มลงดิน ให้อยู่ในดินประมาณครึ่งหัวและอย่า

บนดินครึ่งหัว และอย่ากดแรงนักจะทำให้ลำ
ต้นชอกช้ำรากจะงอกช้า เมื่อปลูกทั่วกลบทั้ง
แปลงแล้วคลุมด้วยแกลบหรือฟาง ข้าว และรีบ
รดน้ำให้ชุ่ม ๆ เพื่อหอมจะได้งอกแทงต้นอ่อน
ได้เร็ว ปกติต้นอ่อนจะงอกแทงภายใน ๗-
๑๐ วัน

หอมแดงปลูกได้ตลอดปีแต่ ช่วงที่ เหมาะ
สมที่สุด คือฤดูหนาวประมาณเดือนตุลาคม-
มกราคม เพราะหอมชอบอากาศเย็นและแห้ง
ความชุ่มชื้นในอากาศน้อยและวันสั้น คือมี
แสงแดดเพียง ๘-๙ ชั่วโมง ต่อวัน

การดูแลรักษา

หลังจากปลูกหอมแดงแล้ว หมั่นตรวจ
สอบความงอกว่า คีสม้าเสมอหรือไม.เพียง
โตเมื่อครบ ๗ วัน ถ้าไม่งอกรีบทำการปลูก
ซ่อมแซมทันที หอมแดงเป็นพืชผักที่ค่อนข้าง
อวบน้ำจึงต้องรดน้ำให้ชุ่มเสมอ เกษตรกร
ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือรดน้ำทุกวันหลัง
ปลูก และวันละ ๒ ครั้ง เข้าเย็น เมื่อหอม
อายุได้ ๕๐-๖๐ วัน ทั้งนี้เพราะอากาศค่อนข้าง
แห้งมีลมพัดแรงตลอดวัน ส่วนในภาค
เหนือเกษตรกรจะให้น้ำประมาณ ๓-๗ วันต่อ
ครั้ง นอกจากนี้เมื่ออายุได้ ๓๐-๓๕ วัน ต้อง
ใส่ปุ๋ยวิทยาศาสตร์ส่วนที่เหลือ โดยหว่านปุ๋ย
ให้ทั่วและรดน้ำหรือเอาน้ำเข้าแปลงจนชุ่ม

การป้องกันกำจัด

ควรฉีดยาฆ่าแมลงผสมยากัน ที่ ราคาไม่
แพงนักทุก ๗ วัน เพื่อป้องกันไว้ล่วงหน้า หอม
แดงที่ได้รับการดูแล อย่างดีจะ งอกงามเติบโต
และให้ผลผลิตเป็นที่น่าพอใจ

การเก็บเกี่ยว

เมื่อหอมอายุ ๗๐ วัน ไปแล้ว ควรสังเกต
ดูโดยการบีบโคนใบตรงรอยต่อกับหัวหอม ถ้า
อ่อนนิ่มไม่แข็งแน่น แสดงว่าแก่แล้ว นอก
จากนี้สีของใบจะลดความเขียวลง ปลายใบเริ่ม
เป็นสีเหลือง และใบมักจะเอนล้มลงมากขึ้น
ปกติในฤดูหนาวหอมแดงจะมีอายุตั้งแต่ ๗๐-
๑๐๐ วัน แล้วแต่พันธุ์ จึงแก่จัดเต็มที่ ส่วน
ในฤดูฝนหอมแดงจะลงหัว และแก่จัดเพียงอายุ
๕๕ วัน ก็เก็บเกี่ยวได้พร้อมกันทั้ง ๒ พันธุ์
แต่ผลผลิตของหอมแดงทั้ง ๒ ฤดูจะแตกต่างกัน
คือ ในฤดูหนาวจะให้ผลผลิตมากเป็น ๒-๓
เท่าของฤดูฝน จึงเป็นเหตุให้หอมแดงในฤดู
ฝนมีราคาสูงกว่า

หลังการเก็บเกี่ยวแล้วนำมาฝังลงในที่ร่ม
ให้ใบเหี่ยวแห้ง จากนั้น ก็มีดเป็นจุก คัดขนาด
คัดพันธุ์ และนำไปแขวนไว้ในที่ร่ม
ให้ได้ลมโกรก เพื่อระบายความชื้นจากหัวและ
ใบออกไป

การเก็บรักษาไว้ทำพันธุ์

หอมแดงที่แก่จัดเก็บไว้ทำพันธุ์ ควรแยก
เอาไว้ต่างหาก และทำการฉีดพ่นยากันราด้วย
เบนเลทที่เจือจางให้ทั่ว ฝังลงจนแห้งสนิท จึง
นำเก็บรักษาไว้ทำพันธุ์ จะช่วยป้องกันมิให้
หอมแดงเน่าเสียได้ง่าย และไม่ควรรนำมา
รับประทาน

มีปัญหาเกี่ยวกับการเกษตร ขอให้เขียน
จดหมายไปปรึกษาคุณวิชัย คุณกุล หัวหน้า
สำนักฝึกอบรมและถ่ายทอดเทคโนโลยี กรม
วิชาการเกษตร บางเขน กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐
โทร. ๕๗๙-๐๘๕๓ หรือ โทร. ๕๗๙-๐๑๕๐
-๘ ต่อ ๒๒๒ แล้วเปิดฟังวิทยุ ปชส. ๘ ระบบ
เอเอ็ม ขนาดคลื่น ๑๑๘๖ กิโลเฮิรตซ์ เวลา ๐๘.
๐๕-๐๘.๓๐ นาฬิกา ของทุกวันเสาร์ ท่าน
จะได้รับคำตอบในวันเวลาที่นัดหมาย